

Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»

Особливості організації освітньої діяльності з дітьми в закладі дошкільної освіти у 2025/2026 н.р.

Романчак Ольга, завідувач навчально-методичною лабораторією з підвищення кваліфікації та безперервної освіти ННЦПК ДВНЗ «УжНУ»

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти у 2025/2026 навчальному році

- **Закон «Про дошкільну освіту»** (6.06.2024 р)

- **Базовий компонент дошкільної освіти** (Наказ МОН №33 від 12.01.2021р.)

- **Методичні рекомендації «Щодо оновленого БКДО»**(лист МОН № 1/9-148 від 16.03.2021р.)

- **Інструктивно-методичні рекомендації «Щодо організації дошкільної освіти дітей у 2025/2026 навчальному році** (Лист МОН №1/17853-25 від 28.08.2025)

Діяльність ЗДО в умовах режиму воєнного стану:

- **гнучкої організації освітнього процесу з урахуванням безпекової ситуації в регіонах;**
- **застосування різних типів організації освітньої діяльності та змішаних альтернативних форм здобуття дошкільної освіти;**
- **посиленого забезпечення умов збереження життя і здоров'я дітей і працівників;**
- **адаптації освітнього середовища та освітніх сьогоднішнього.**

Організація освітньої діяльності в закладах дошкільної освіти

• Відповідно до статті 35 Закону України «Про дошкільну освіту» у ЗДО можуть функціонувати **вісім типів організації освітньої діяльності:**

- **ясла,**
- **дитячий садок,**
- **спеціальний дитячий садок,**
- **мобільний дитячий садок,**
- **сімейний (родинний) садок,**
- **міні-садок,**
- **центр педагогічного партнерства,**
- **центр розвитку дитини.**

Організація освітньої діяльності:

Кожен тип організації освітньої діяльності, маючи свої специфіку, загалом повинен:

- відповідати державному стандарту дошкільної освіти;**
- використовувати освітні та парціальні програми;**
- створювати безпечне, здорове та інклюзивне чи спеціальне освітнє середовище;**
- урахувати вікові та індивідуальні особливості дитини;**
- вибудовувати партнерські взаємодії з батьками.**

Освітній процес у закладах дошкільної освіти у 2025/2026 н. р.,

- Заклади дошкільної освіти мають забезпечувати вимоги Державного стандарту дошкільної освіти і під час дії воєнного стану.
- До речі, у Законі «Про дошкільну освіту» саме застосовується термін **«Державний стандарт дошкільної освіти»** і вже не буде (з часом) використовуватися термін **«Базовий компонент дошкільної освіти»**

Звертаємо увагу, що у роботі ЗДО педагоги мають право обирати програми,

рекомендовані Міністерством освіти і науки України згідно з «Переліком навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2025/2026 навчальному році»

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1-6Qn3PRPqSpDreBZkBFwaPO_ZVWwhAkO-FGGutGpmC8/edit?gid=1947501369#gid=1947501369

Нагадуємо, що в одному ЗДО можна одночасно використовувати кілька комплексних і парціальних програм з певних напрямів освітньої роботи.

- Звертаємо увагу, що презентації комплексних освітніх програм розвитку, навчання і виховання, затверджених МОН і рекомендованих для використання в ЗДО, проведено в межах Всеукраїнського педагогічного марафону
- **«Віночок освітніх програм українського дошкілля»**
- **<https://uied.org.ua/vinochok-osvitnih-program-ukrayinskogo-doshkillya-zaproshuyemo-zdijsnyty-vybir-programy/>**

Скасування гранично допустимого навчального навантаження

(наказ МОН № 795 від 02.06.2025.)

- Організація освітнього процесу закладу дошкільної освіти повинна базуватися на принципах особистісно орієнтованого, діяльнісного, інтегрованого, ігрового, компетентнісного підходів та враховувати фундаментальні теорії навчання та розвитку дітей дошкільного віку.

Планування освітнього процесу здійснюється з огляду на потреби, інтереси та можливості дітей, а також відповідно до освітньої програми закладу, **без жорсткого обмеження кількості чи тривалості занять.**

Звертаємо увагу!

- **Педагогічні працівники** для організації та забезпечення форм здобуття дошкільної освіти та надання додаткових освітніх послуг планують та організовують освітній процес
- **відповідно до вимог обраних освітніх, парціальних програм,**
- **регулюючи навантаження на дитину з урахуванням індивідуальних особливостей, потреб і можливостей кожної дитини в здобутті дошкільної освіти;**
- **запобігати перевантаженню вихованців при наданні додаткових освітніх послуг;**
- **урахуванням збалансованого поєднання: спеціально організованої діяльності, що проводиться вихователем;**
- **партнерської діяльності, у якій вихователь і дитина є рівноправними учасниками освітнього процесу;**
- **самостійної діяльності, у якій дитина є ініціатором власної активності.**

Для дітей раннього та молодшого дошкільного віку

- освітній процес організовується з переважним використанням спеціально організованих видів діяльності (фронтальні та групові форми роботи),
- з підвищеною увагою та супроводом з боку вихователя.

Для дітей середнього та старшого дошкільного віку

- **освітній процес враховує зміну провідного виду діяльності з предметно маніпулятивної на ігрову, що сприяє збагаченню соціального досвіду дитини та передбачає переважання самостійної та вільної діяльності дошкільників.**

Забезпечення формування ключових компетентностей та досягнення вихованцями результатів навчання

- визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, досягається шляхом **оптимального поєднання зазначених видів діяльності та залученням дітей до характерних видів дитячої діяльності** відповідно до їхніх вікових, психологічних та індивідуальних особливостей.
- залучення до реалізації освітньої програми усіх наявних у штаті **профільних спеціалістів**, зокрема практичних психологів, асистентів вихователів, соціальних педагогів, учителів англійської мови, музичних керівників, інструкторів з фізкультури та інших педагогічних працівників.

- **Педагогічним працівникам**, які проводять окремі заняття з фізкультури, музики, англійської мови тощо рекомендовано долучатись до освітнього процесу, який проводить вихователь у групі з дітьми **упродовж усього часу перебування дитини в закладі**, поєднувати їх зі змістом інших освітніх напрямів та включати до щоденного розкладу групи.
- Основний акцент при організації освітнього процесу **переноситься з кількісних показників**, пов'язаних із проведенням занять, **на якість педагогічної взаємодії та створення розвивального освітнього середовища**.
- Наголошуємо, що залучення вихованців під час освітнього процесу до участі в заходах, не пов'язаних з виконанням освітніх та/або парціальних програм, **забороняється**, крім випадків, визначених законодавством.

Методична онлайн-підтримка

- У своїй роботі педагоги та батьки можуть скористатись корисними порадами від фахівців та відео заняттями для дітей дошкільного віку на **онлайн-платформі НУМО**, що створена та функціонує за підтримки ЮНІСЕФ на сайті МОН.

Форми здобуття дошкільної освіти

- Зклади дошкільної освіти переважно працюють **очно, за денною формою здобуття, що є основною**, але водночас новий Закон пропонує можливість обирати **дистанційну, сімейну (домашню), мережеву форми здобуття дошкільної освіти або педагогічний патронаж.**
- **Закладом дошкільної освіти можуть формуватися групи вихованців за різними формами здобуття освіти:** очною (денною), мережевою, дистанційною формами, а також у формі педагогічного патронажу

Надання додаткових платних послуг в закладах дошкільної освіти

- **можуть надавати додаткові платні послуги з:**
- **проведення занять за парціальними програмами, що не входять до складу освітніх програм такого закладу;**
- **перебування дітей у чергових групах (ранкових, вечірніх, у вихідні та святкові дні) понад гарантований законодавством обсяг часу безоплатного перебування згідно із Законом України «Про дошкільну освіту»;**
- **цілодобового перебування дітей з підстав, у строки та порядку, згідно із Законом України «Про дошкільну освіту»;**
- **проведення понад обсяги, встановлені навчальними планами, занять у гуртках, секціях, студіях, навчальних занять іншої форми для дітей такого закладу освіти, а також для дітей, які не здобувають освіти в цьому закладі освіти; надання в користування об'єктів інтелектуальної власності, авторського права, інших нематеріальних активів (освітніх, парціальних, навчальних програм, методик, технологій, засобів тощо) у порядку, визначеному законодавством**

Складаючи календарні плани роботи,

- вихователям варто продумати та додати до звичайних запланованих активностей **резерв щоденних заходів**, під час яких діти матимуть додаткову можливість розвивати основні види рухів.
- **Додаткові фізкультхвилинки, фізкультурні паузи, рухові хвилинки, гімнастичні етюди, рухові ситуації, флешмоби, розваги, оздоровчі акції тощо.**
- Ці заходи потрібно проводити як у період тривалого перебування дітей у місцях безпеки, так і на вулиці або приміщенні ЗДО після виходу зі сховища.
- В укриттях доречно розмістити спортивне обладнання для ігор малої та середньої рухової активності, самостійних рухових ігор дітей.
- Для цього може підійти нестандартне обладнання.

Мова освітнього процесу у сфері дошкільної освіти

- Нагадуємо, що відповідно до статті 7 Закону України «Про дошкільну освіту» мовою освітнього процесу у сфері дошкільної освіти **є державна мова.**
- Кожний заклад дошкільної освіти **зобов'язаний забезпечити** опанування вихованцями державної мови відповідно до державного стандарту.
 - **Дітям,** які належать до корінних народів або національних меншин (спільнот) України, **мови яких є офіційними мовами Європейського Союзу,** гарантується і забезпечується право на здобуття дошкільної освіти мовою відповідного корінного народу або відповідної національної меншини (спільноти) України **поряд із державною мовою в державних і комунальних закладах дошкільної освіти.**

Мова освітнього процесу у сфері дошкільної освіти

- Право на здобуття дітьми дошкільної освіти мовою корінного народу або національної меншини (спільноти) України реалізується шляхом створення за заявами їхніх батьків окремих груп з провадженням освітнього процесу відповідною мовою **поряд із державною мовою** і не поширюється на групи з провадженням освітнього процесу державною мовою.
- **Також звертаємо увагу** щодо необхідності проведення інформаційно роз'яснювальних заходів для педагогічних працівників, спрямованих на підвищення обізнаності у сфері протидії мові ворожнечі.

Підготовка вихователів з навчання англійської мови дітей дошкільного віку

- Відповідно до Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» з 1 вересня 2026 року англійської мови навчатимуть дітей в усіх закладах дошкільної освіти.
- Міністерство освіти і науки України разом із компанією «Лінгвіст» та командою підтримки реформ МОН розробило методичний poradnik щодо підготовки вихователів, які зараз працюють у закладах дошкільної освіти.
- Завдяки рекомендаціям педагоги отримують дієві інструменти для викладання англійської мови дітям віком від 3 до 6 років.

Календарний план роботи вчителя з англійської мови складається для кожної вікової групи окремо.

Порадник за покликанням: <https://online.flippingbook.com/view/200404368/>.

Організація безпечного середовища

- З метою створення безпечних умов перебування в ЗДО всіх учасників освітнього процесу під час воєнного стану необхідно вжити відповідні заходи :
- забезпечення швидкого доступу та використання об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту
- обов'язкова перевірка закладів освіти та прилеглих до них територій на наявність вибухонебезпечних предметів;
- перевірка готовності систем оповіщення, зокрема доступності оповіщення для дітей з порушеннями зору та слуху (за потреби);
- перевірка наявності планів евакуації та обладнаного фонду захисних споруд цивільного захисту;
- проведення тренувань з учасниками освітнього процесу відповідно до алгоритму дій у разі оголошення сигналу повітряної тривоги або іншої надзвичайної ситуації;
- проведення з працівниками закладу тренувань з надання домедичної допомоги;
- інформування батьків про створення безпечних умов для організації освітнього процесу.

Предметно-просторове середовище закладу дошкільної освіти повинно бути:

змістовно-насиченим

багатофункціональним

духовно-моральні

безпечним

розвивальні-пізнавальні

доступним

художньо-продуктивні

варіативним

ігрові

модульні меблі, легкі для пересування

фізкультурно-оздоровчі

естетичним

дослідно-експериментальні

відкриті полиці, дошки, фліпчарти

О
С
Е
Р
Е
Д
К
И

В
И
М
О
Г
И

При оснащенні закладів дошкільної освіти слід використовувати Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти, затверджений наказом МОН України 19.12.2017 № 1633.

Формування соціально-громадянської компетентності дошкільників.

Зміст освітньої роботи слід визначати відповідно до -

➤ Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»,

➤ «Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти»,

➤ «Методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти»,

➤ листа МОН від 25.07.2016 № 1/9-396 «Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах» Рекомендуємо скористатися **Патріотичним кейсом дошкілля України.**

➤ <https://uied.org.ua/28-cherhvnya-ukrayina-vidznachatyme-27-mu-richnyczyu-pryjnyattya-konstytucziyi/>

Як знайомити дітей з прапором, гербом України?

- потрібно використовувати як **друковані наочні зразки**, так і виготовлені разом із дітьми за допомогою різних технік зображувальної діяльності та дитячого дизайну.
- Змінювати експозиції символів у групі доречно **не рідше двох разів на місяць**, залежно від теми дня, тижня, пори року тощо.
- Роботи, що вже були експонатами національно-патріотичного осередку, доречно використовувати **повторно** — на виставках у коридорах, для оформлення стіннівок, плакатів, колажів для виховних заходів, до визначних дат, подій, свят.
- У подальшому такі роботи можна передати через волонтерські організації захисникам України.

Методична робота в закладі дошкільної освіти

Вихователь-методист здійснює: комплексну, системну, структуровану діяльність, спрямовану на надання методичної підтримки та допомоги педагогічним працівникам в організації освітнього процесу, їхнє професійне зростання. формувати та оновлює банк навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, створює інноваційний методичний простір;

регулярно інформує педагогів про нормативні документи в галузі дошкільної освіти, наукові дослідження, методичні доробки з різних питань організації освітньої діяльності ЗДО;

- **педагогічну підтримку** батьків вихованців, підвищує рівень їхньої психолого-педагогічної культури; систематично вивчає та оцінює якість освіти та освітньої діяльності.